

Κριτική θεώρηση της προτεινόμενης από το ΥΠΠ νομοθεσίας

Παναγιώτης Αγγελίδης
Μάρτιος 2019

UNIVERSITY of
NICOSIA

Με μια ματιά ...

- ▼ Τι εννοούμε με τον όρο 'ειδική εκπαίδευση';
- ▼ Τι εννοούμε με τον όρο 'συμπεριληπτική εκπαίδευση';
- ▼ Τι συμβαίνει σήμερα στο εκπαιδευτικό σύστημα;
- ▼ Πώς διαφέρουν οι προτάσεις για μεταρρύθμιση από την υπάρχουσα κατάσταση;

Ειδική εκπαίδευση

- ▼ Η φιλοσοφία του όρου προέρχεται από το χώρο της ψυχολογίας & του ιατρικού μοντέλου.
- ▼ Χρεώνει το πρόβλημα στο άτομο.
- ▼ Δημιουργήθηκαν τα 'ειδικά σχολεία' (κέντρα στήριξης)
- ▼ Κατά τον Skrtic, η ειδική εκπαίδευση δημιουργήθηκε λόγω της αποτυχίας των σχολείων να εκπαιδεύσουν κάποιους μαθητές, και για να το κρύψουν αυτό και να δείξουν ότι το σύστημα είναι δημοκρατικό δημιουργήθηκε η ειδική εκπαίδευση.

Συμπεριληπτική εκπαίδευση

- ▼ Inclusive Education
- ▼ Μια προσέγγιση προς την εκπαίδευση και την κοινωνία
- ▼ Δεν υπάρχει μια κοινά αποδεκτή μετάφραση στην Ελληνική γλώσσα
- ▼ Αμφιλεγόμενος όρος
- ▼ Δεν μπορεί να οριστεί
- ▼ Μια διαδικασία χωρίς τέλος

Συμπεριληπτική εκπαίδευση

- ▼ Το πρόβλημα δεν χρεώνεται στο παιδί/άτομο, αλλά ψάχνουμε τη λύση του προβλήματος στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- ▼ Σε ορισμένες χώρες η συμπεριληπτική εκπαίδευση εξακολουθεί να θεωρείται σε μεγάλο βαθμό ως μια προσέγγιση για την εξυπηρέτηση παιδιών με αναπηρίες στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης.
- ▼ Θεωρείται όλο και περισσότερο ως μια μεταρρύθμιση που ανταποκρίνεται στην ποικιλομορφία/πλουραλισμός ανάμεσα σε όλους τους μαθητές.
- ▼ Ξεκινά από την πεποίθηση ότι η εκπαίδευση είναι ένα βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και το θεμέλιο για μια πιο δίκαιη κοινωνία.

Τι συμβαίνει σήμερα στην Κύπρο;

- ▼ Νομοθεσία 1999
- ▼ Ειδική Εκπαίδευση
- ▼ Ειδικά σχολεία
- ▼ Ειδικές Ανάγκες
- ▼ Το εκπαιδευτικό σύστημα είναι χωρισμένο σε 'γενική' και 'ειδική' εκπαίδευση.

Τι συμβαίνει σήμερα στην Κύπρο;

Το εκπαιδευτικό σύστημα:

- ▼ Ακολουθεί το ιατρικό μοντέλο,
- ▼ χρεώνει το όποιο πρόβλημα στο άτομο
- ▼ τα σχολεία του συνεχίζουν να ‘αποτυγχάνουν να εκπαιδεύσουν όλα τα παιδιά’ και
- ▼ κάνει σπασμωδικές κινήσεις για να κρύψει την αποτυχία του και να δείξει ότι είναι δημοκρατικό, συνεχίζοντας να εκπαιδεύει κάποιους μαθητές ξεχωριστά από τους συνομήλικους τους.

**Βασικές Επισημάνσεις με
βάση τα δύο έγγραφα**

Βασική Επισημάνση 1

- ▼ Παραμένουμε σε ένα καλά οργανωμένο σύστημα αξιολόγησης και διάγνωσης.
- ▼ Συνεχίζουμε να αναζητούμε τον τρόπο καθορισμού των μαθητών που θα κατηγοριοποιηθούν ως να έχουν 'ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες'.

Βασική Επισημάνση 2

- ▼ Αναζητούμε τις διαδικασίες εντοπισμού και αξιολόγησης των μαθητών σε ένα σύστημα που το ονομάζουμε «σύστημα ενιαίας εκπαίδευσης».
- ▼ Τι σημαίνει ‘ενιαία εκπαίδευση’;
- ▼ Δίνεται ένας ορισμός στο νομοσχέδιο αλλά καμία σχέση δεν έχει με αυτό που αντιλαμβανόμαστε ότι σημαίνει (αναφέρεται σε ‘σχολική ενσωμάτωση’).

Βασική Επισημάνση 3

- ▼ Είναι σαφές ότι αναζητούμε τους τρόπους ενίσχυσης της «υφιστάμενης νομοθεσίας και την αντιμετώπιση των τομέων που χρήζουν σκέψης» (σ.4) αν και αναφερόμαστε σε μια ολοκληρωτική αναθεώρηση του συστήματος εκπαίδευσης.
- ▼ Ή δεν υπάρχει σαφής κατανόηση του τι θέλουμε να πετύχουμε ή υπάρχει ασάφεια του τρόπου και των εμποδίων που προέρχονται από το ίδιο το νομοθετικό πλαίσιο του 1999.
- ▼ Επίσης, σε κανένα σημείο δεν αναφέρεται η ανάγκη για ένα κοινό νομοθετικό πλαίσιο εκπαίδευσης και όχι σε δύο (ειδικής και γενικής).

Βασική Επισήμανση 4

- ▼ Στην πρώτη σύσταση γίνεται σαφές ότι η στήριξη στην οποία αναφερόμαστε είναι «παράλληλη με τους φίλους και τους συνομηλίκους».
- ▼ Ποια είναι η καινοτομία και ποια η διαφορά με αυτό που γίνεται τώρα;
- ▼ Ακόμα και με τις καλύτερες προθέσεις το κράτος επιτρέπει να υπάρχουν «λωρίδες διαφυγής» από τον τελικό στόχο, αυτό ακριβώς που έγινε και με την νομοθεσία του 1999.
- ▼ Αναφέρεται στο σεβασμό των δικαιωμάτων αλλά την ίδια στιγμή οργανώνει ειδικές μονάδες και ειδικά σχολεία. Τους αλλάζει απλώς το όνομα. Η ουσία μένει ακριβώς η ίδια.

Βασική Επισημάνση 5

- ▼ Είναι θετικό ότι αναφερόμαστε για πρώτη φορά σε στήριξη τάξης και σχολείου και όχι απλά σε ατομική στήριξη, αλλά η εξειδικευμένη στήριξη είναι μια στήριξη που δεν πρέπει να είναι τόσο εύκολα προσβάσιμη σε κάθε εκπαιδευτικό. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι εκπαιδευμένοι ώστε να διδάσκουν όλα τα παιδιά.
- ▼ Αυτή σε συνδυασμό και με την πρόνοια για ύπαρξη των ειδικών μονάδων μπορεί άνετα να επιτρέψει την διατήρηση του status quo.

Βασική Επισημάνση 6

- ▼ Η ένατη σύσταση αναφέρεται σε έγκαιρο εντοπισμό. Στο νομοσχέδιο η ηλικία του 'παιδιού' παραμένει 3-18.
- ▼ Ο στόχος είναι η παρέμβαση του κράτους από τη γέννηση.
- ▼ Όχι μόνο εντοπισμός αλλά και κρατική ανάληψη ευθύνης.

Γενικά

- ▼ Απλά οργανώνουμε καλύτερα το τρόπο αξιολόγησης και διάγνωσης, εισάγουμε και επίσημα τους γονείς στη διαδικασία λήψης απόφασης (ρόλο τον οποίο όχι απλά έχουν αλλά και πολύ καλά εξασκούν σήμερα).
- ▼ Αυτό πόσο κοντά είναι στην προώθηση μιας πιο συμπεριληπτικής εκπαίδευσης (ή έστω «ενιαίας» όπως την ονομάζει το κείμενο) και την υλοποίηση των συμβάσεων για τα δικαιώματα στα οποία αναφέρονται τα μέτρα αυτά;
- ▼ Αν μας ενδιαφέρει πραγματικά να μεταρρυθμίσουμε αυτό το χώρο χρειαζόμαστε κάτι δραστικό.
- ▼ Αυτό που έχουμε μπροστά μας σίγουρα δεν είναι δραστικό, είναι η συνέχιση της ίδια κατάστασης με τη χρήση διαφορετικών και πιο ειλεπτυσμένων ορολογιών.

Γενικά

- ▼ Αν περάσει αυτή η νομοθεσία το εκπαιδευτικό σύστημα θα συνεχίσει να αδυνατεί να εκπαιδεύσει όλους τους μαθητές και για να κρύψει την αδυναμία του θα τους εκπαιδεύει σε 'κέντρα στήριξης' και 'τάξεις εξειδικευμένης στήριξης'.

▼ Ευχαριστώ πολύ!

▼ Παναγιώτης Αγγελίδης Angelides.p@unic.ac.cy